

SAMENSPEL

Wijkblad van de *Christus Triumfatorkerk, J. v. Stolberglaan 154 te Den Haag*
16^e jaargang nr. 10, december 2012

Abonnementsprijs € 10,00 (+ evt. portokosten ad € 10,00) per jaar

Bankrekeningnr: 514 40 61 t.n.v. *Stichting Christus Triumfatorkerk o.v.v. Samenspel*

Redactie: Henk Hospes, Laan van Wateringseveld 277, 2548 BL Den Haag
Email: samenspel@ctkerk.nl tel. 070 327 03 66
Greet Hulshof, Wouter Müller, Adriaan Sala
Advertenties: Bert van der Sluis, Jacob Mosselstraat 11, 2595 RD Den Haag
Bezorging: Henk Hospes tel. 070 327 03 66

Koster : Kristin Anderson tel. 070 383 76 55
b.g.g. en alleen in dringende gevallen 070 331 03 79
email: koster-beheerder@ctkerk.nl

Predikanten: ds. Ruud Stiemer, Jul. van Stolberglaan 285, 2595 CH
di, do en vrijdag van 8.30 tot 9.30 uur en rond 18 u tel. 070 382 52 65
(maandag vrij/ woensdag *Noorderkerk*)
email: ruudstiemer@ctkerk.nl
ds. Berit Bootsma-Gerritsen, Mariastraat 73, 2595 GM
bevallingsverlof tot eind februari 2013 tel. 070 359 62 39
vervanging ds. Ruud Stiemer (zie boven)

Wijkkerkenraad:

Voorzitter: Anita van Koningsveld, Laan v N. O.- Indië 142, 2593 CA
email: avdwal@casema.nl tel. 070 385 00 82
Scriba: Wilma Beeftink, Guirlande 106, 2496 WR tel. 015 361 82 67
email: scriba@ctkerk.nl

Kerkelijk Bureau: Jul. van Stolberglaan 154, 2595 CL Den Haag
GKO: van 9 - 12 uur op ma, wo en vrijdag tel. 070 385 36 45
pgo@casema.nl (GKO)
PGG PGG-ledenadministratie@ctkerk.nl

Website: www.ctkerk.nl

Zondagsbrief per email? Aanvragen bij Bert Jan van Veen (bertjanvv@gmail.com)

GIRO-/BANKREKENINGEN

Vaste vrijwillige bijdragen:

- kerk (GKO): 43555 t.n.v. Gereformeerde Kerk 's Gravenhage-Oost
- kerk (PGG): 615174 t.n.v. Prot. Gem. Wijk. Kerkentm. Bezuidenhout
Collectebonnen: 5253 t.n.v. Collectebonnen GKO (voor GKO en PGG)
Diversen: 5144061 t.n.v. Stichting *Christus Triumfatorkerk o.v.v.* het doel (*)
* Samenspel / * Verjaardagsfonds / * Wijkkas / * Giften /
* Legaten
Diaconie (GKO): 427021 t.n.v. Diaconie Gereformeerde Kerk 's Gravenhage-Oost
Diaconie (PGG.): 1768712 t.n.v. Diaconie Herv. Wijkgemeente Bezuidenhout
Zending (GKO): 435 t.n.v. Beraadsgroep Missionaire Zaken GKO

VAN DE REDACTIE

Overkomt u dat ook wel eens? Dan begint de preek / verkon- diging / uitleg met een vraag of stelling die onmiddellijk mijn volle aandacht heeft. On- langs ging het om de vraag of God nu wel of niet almachtig is. Als Hij almachtig is, dan moet je concluderen dat een verschrikkelijke gebeurtenis als de holocaust overeen- komstig zijn wil gebeurde, anders had Hij het wel voorkomen. Hoe tegenstrijdig is dat niet met de verhalen over zijn onmetelijke liefde voor de mensen? Voor alle mensen! Onbestaanbaar dus! Maar het alternatief, dat God niet almachtig is, dat Hij zijn eigen schepping – de mens – niet in de hand kan houden, is al even ongelooflijk. Een intrige- rende vraag dus. Ik was er zo door 'getriggered' dat ik beslist wilde weten wat ds. Schoon hier nu over te zeggen had, of wat de Bijbel hierover zegt. Ik had bovendien een gevoel van 'déjà entendu', ofwel 'dat heb ik al eens eerder gehoord', en nog niet zo lang geleden ook. Zelfde plaats, andere voorganger. Maar evenals het me toen moet zijn vergaan, overkwam het me nu weer. In de loop van de preek dwalen mijn gedach- ten toch af - ondanks mijn belangstelling - en als ik weer 'bij de les ben', mis ik de aan- sluiting met de rest van de preek en blijft het 'antwoord' op de vraag in nevelen gehuld.

Ook een manier om met vragen te blijven zitten! Ja, ik weet wel dat er in het geloof meer vragen dan antwoorden zijn, maar om de antwoorden die er zijn - hoe uiteenlo- pend ze soms ook kunnen zijn - te moeten missen door onoplettendheid terwijl je be- langstelling juist heel sterk gewekt was, dat is nog eens frustrerend! Aan de andere kant is dat ook een goede reden om de volgende zondag weer terug te komen en het opnieuw te proberen. Soms lukt het me de hele preek 'bij de les te blijven' en dan haal ik daar de inspiratie uit om de nieuwe week in te gaan en soms blijft de clou in nevels gehuld, maar dan haal ik mijn inspiratie wel weer uit een mooi lied, een gebed of een gesprek bij de koffie na de dienst. Hoe dan ook, ik kan me de tijd niet heugen dat ik gedacht heb dat ik net zo goed niet naar de kerk had kunnen gaan. En de vragen waar ik mee blijf zitten? Ik vertrouw erop dat ik daar ooit – als de tijd er rijp voor is – wel eens een antwoord op krijg. In de tussentijd ben ik blij deel uit te maken van een ge- meente die volop de gelegenheid biedt om met elkaar in gesprek te komen. Die ge- legenheden, daar staat dit blad weer vol van. Ik zou zeggen: "Doe er uw voordeel mee!"

Met een hartelijke groet,
Henk Hospes

PS. We zijn helaas door onze voorraad *Wist-u-datjes* heen. Ik heb het al eens eerder ge- vraagd, maar daar is nog geen reactie op binnengekomen. Daarom nogmaals: Hebt u een idee voor een onderwerp in het kader van deze rubriek? Laat het ons dan even weten.

Het volgende nummer komt donderdag 20 december van de druk- ker. Kopij kunt u tot uiterlijk woensdag 5 december a.s. inleveren bij: **Henk Hospes, email: samenspel@ctkerk.nl**
U kunt daarin alle activiteiten laten opnemen tot 1 februari 2012

Karakter (meditatie)

In Hem schittert Gods luister, Hij is zijn evenbeeld, Hij schraagt de schepping met zijn machtig woord.
Hebreeën 1 : 3a

Eén van de eerste vragen die gesteld worden bij de geboorte van een kind is: "Op wie lijkt het?" Onderzoekende ogen kijken naar de baby en daarna naar de ouders. De één zegt: "Het is sprekend de vader!" De ander zegt: "Hoe kom je daar nu bij? Kijk maar naar het kinnetje en het neusje, dat heeft hij van zijn moeder!" Weer anderen pakken er de babyfoto's van de ouders bij om die te vergelijken met de meeste recente foto van het pasgeboren kind: "Zie je wel, het lijkt als twee druppels water op de vader toen hij net zo oud was!" Als het kind iets ouder is en zijn persoonlijkheid meer en meer aan het licht komt, dan vragen familie en vrienden aan de ouders: "Wiens karakter heeft hij?" of "Van wie van jullie beiden heeft hij die karaktertrek?" Gaat het om een positieve eigenschap, dan is het niet moeilijk om die vraag te beantwoorden, maar als je in je kind jouw negatieve eigenschappen terugziet, dan is dat confronterend.

Het woord 'karakter' stamt uit het Grieks en betekent letterlijk 'afdruk' of 'stempel.' Het duidde op het slaan van munten of het inkrassen van een woord in een steen of in metaal. Afgaande op die oorspronkelijke betekenis zou je kunnen zeggen dat ons 'karakter' een 'afdruk' is, een 'stempel' van onze ouders. We dragen iets van hen in onze persoonlijkheid mee.

In het eerste hoofdstuk van de brief aan de Hebreeën komen we ook het woord 'karakter' tegen. Het wordt gebruikt om uit te leggen wie Jezus is: *In Hem schittert Gods luister, Hij is zijn evenbeeld.* Letterlijk staat er: *Hij is afstraling van zijn glorie en afdruk van zijn bestaan*, zoals de Naardense Bijbelvertaling leest.

De auteur schrijft deze woorden rond het jaar 75 van de eerste eeuw. Hij richt zich tot de verschillende christelijke gemeenten in Italië van wie het grootste deel van de leden van joodse afkomst is. Vandaar dat het 'de brief aan de Hebreeën' wordt genoemd. De lezers staan onder grote druk. De kerk is een nieuwkomer op de religieuze markt in het Romeinse Rijk. De christenen worden met argusogen bekeken, omdat ze niet in de bekende vakjes te plaatsen zijn. Is het nu een nieuwe godsdienst of is het gewoon een variant binnen het jodendom? Het jodendom genoot in die tijd de bescherming van de overheid. Waren de volgelingen van Jezus nu ook gewoon 'jood', dan zouden ze dezelfde bescherming genieten als de andere joden in het Romeinse Rijk. Echter, deze Messiaans belijdende joden werden door de synagogen niet langer als joden erkend. De argwaan van de Romeinse overheid ten opzicht van de christenen wordt nog eens bevestigd door het feit dat zij weigeren om aan de keizercultus deel te nemen. Zij weigeren om de afbeelding van de keizer te vereren. Het gevolg is dat de christenen worden weggezet als tegendraads en asociaal. Hiermee heeft de Romeinse overheid een argument in handen om ze te vervolgen. Er volgen moeilijke jaren voor de Hebreeën. Onder de druk van de vervolging dreigen sommigen hun geloof te verliezen. Ze vragen zich af: "Waarom zouden we Jezus blijven volgen, als het zoveel gevolgen heeft voor ons en onze gezinnen. Hebben we Jezus nodig om God te kunnen dienen?"

De schrijver wil zijn lezers een hart onder de riem steken door hen er aan te herinneren waarom ze christen zijn en wat de kern is van hun geloof. Hij wil hen opnieuw uitleggen wat God in Jezus voor hen gedaan heeft. Het eerste wat hij schrijft is: *Jezus is afstraling van Gods glorie.* Bij afstraling denken we al snel aan warmte en licht. Zoals de

zon de aarde verwarmt of zoals een licht in glas reflecteert, zo is het ook tussen God en Jezus, zegt de schrijver van deze brief. Gods glorie straalt van Jezus af. In Hem voel je Gods grootheid. We kunnen God niet zien, maar in de persoon van Jezus laat Hij zich kennen. Vervolgens zegt de schrijver: ... *en Jezus is afdruk van zijn bestaan*. Jezus is het 'karakter' van God. In de persoon van Jezus heeft God zijn wezen afgedrukt, gestempeld. Met andere woorden: in Jezus is God zichtbaar in diens leven, luisteren, in diens sterven en opstanding, in diens hemelvaart zie je God de Vader.

Met zijn woorden wil de schrijver duidelijk maken dat de Hebreëën niet zomaar iemand volgen. Jezus is niet de eerste, de beste, maar Hij is de afstraling van Gods glorie in eigen persoon en de afdruk van Gods bestaan! God heeft er dus voor gekozen om zich in Jezus te tonen, zoals Hij is in zijn glorie en in zijn wezen. Dieper heeft God zich niet laten zien dan in deze mens, die onze broeder is.

Je kunt je natuurlijk afvragen of je daar iets aan hebt als je in moeilijkheden zit en vervolgd wordt om je geloof. Het is een begrijpelijke vraag. In het vervolg van de brief gaat de schrijver er verder op in. Hij zegt: "Deze Jezus, in wie God zich heeft uitgedrukt, vertegenwoordigt ons in de hemel. Hij, die zelf geleden heeft en voor allerlei verzoeking heeft gestaan, pleit voor ons in het hemelse heiligdom. Kortom, toen Hij op aarde was, bracht Jezus God dichtbij ons, nu Hij in de hemel is, bepleit Hij onze zaak bij God. Zo is Hij op onze levens en ook op onze strijd betrokken.

Over enkele weken vieren we het kerstfeest. We staan stil bij de geboorte van het Kind in de kribbe. Waarom staan we stil bij dit ene kind? Dagelijks worden er kinderen geboren. Ieder van hen zal op zijn of haar beurt betekenis hebben voor de context waarin hij of zij leeft. Toch staan we in het bijzonder stil bij dat ene Kind, Jezus Christus. Immers, Hij is het *karakter* van God: de *afdruk* van zijn bestaan. Dat willen we vieren! Hem willen we volgen!

*Komt ons in diepe nacht ter ore;
de Morgenster is opgegaan,
een menskind voor ons geboren,
'God zal ons redden' is zijn naam.
Opent uw hart, geloof uw ogen,
vertrouwt u toe aan wat gij ziet:
hoe het woord van God van also hoge
hier menselijk aan ons geschiedt.*

*Geen ander teken ons gegeven
geen licht in onze duisternis
dan deze mens om mee te leven
een God die onze broeder is.
Zing voor uw God, Hij openbaarde
in Jezus zijn menslievendheid.
Zo wordt de wereld nieuwe aarde
en alle vlees aanschouwt het heil.*

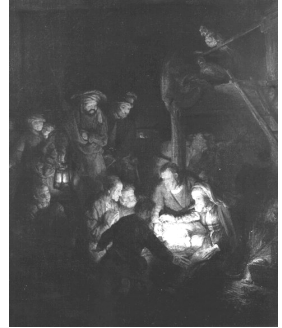
Gezang 160 : 1 en 2

ds. Ruud Stiemer

ADVENT EN KERST

In de weken van advent leven we toe naar het Kerstfeest. Vier zondagen lang wordt er een nieuwe kaars aangestoken en wordt het langzaam maar zeker lichter in de donkere dagen van december. Uiteindelijk brandt het licht van Kerst: Jezus Christus, het licht van de wereld.

Samen met kerken wereldwijd vieren we de geboorte van Jezus, de Messias. In de diensten zingen we van het kind in de kribbe, klein en teer. Toch gaat het op dit feest niet om de vertedering, maar om de verwondering dat God in deze mens zijn Rijk dichtbij brengt. In Jezus Christus heeft God de eerste steen gelegd van zijn Koninkrijk van Vrede en Gerechtigheid. Dit Rijk staat haaks op de rijkjes van de wereld, waarin het draait om macht en geld. Met Kerst vieren we dus dat het anders kan en anders moet! Vandaar dat we op 24 en 25 december met extra aandacht het *Onze Vader* bidden: *Uw Koninkrijk kome, uw wil geschiede op aarde zoals in de hemel*. Mag deze bede in onze kersttijd in vervulling gaan!

DOOP EN BELIJDENIS 9 DECEMBER

In tegenstelling tot wat eerder is aangekondigd wordt op zondag 9 december geen *Gespreksdienst* gehouden. Deze dienst zal worden uitgesteld. In plaats daarvan zal er op deze tweede adventszondag een *Dienst van Doop en Belijdenis* worden gehouden. Jip Robert, de zoon van Wouter en Carline van der Harg, broertje van Phien, zal worden gedoopt. Carline zal tevens belijdenis afleggen van haar geloof. De *Gespreksdienst* wordt verschoven naar een zondag in het nieuwe jaar. In de volgende editie van *Samenspel* zult u daarover meer lezen

ADVENTSZANGDIENST

Op zondag 23 december, 4e advent, zou dr. Henk Vroom uit Bilthoven voorgaan. Dr. Vroom was, zoals velen van u weten, mijn promotor. Helaas is hij wegens ziekte niet in de gelegenheid om voor te gaan. Graag neem ik voor hem waar. We zullen die zondag een adventszangdienst houden, waarin we bekende adventsliederen zingen en waarin een korte meditatie gehouden zal worden.

KERSTDIENTEN

De dienst op kerstavond, maandag 24 december, begint om 21 uur (in plaats van 22 uur zoals gebruikelijk). We vieren de geboorte van de Heer met lofliederen, lezingen, gebed en verkondiging. Muzikale medewerking aan deze dienst wordt verleend door het *YMCA-gospelkoor* uit Scheveningen onder leiding van Rob Buis. Het orgel wordt bespeeld door Arie Kraaijeveld. Thema van de dienst is: *Zin in Kerst?*

In de kerstmorgendienst, dinsdag 25 december om 10 uur, zal mijn oud-collega ds. Teun Vrolijk uit Capelle a./d. IJssel voorgaan. De dienst, die in het teken staat van de kinderen, wordt voorbereid door de kindernevendienst.

OUDEJAARSDIENST

Op maandag 31 december sluiten we het oude jaar af in een korte dienst die om 17 u begint. Op de drempel van het oude en het nieuw jaar maken we even pas op de plaats om terug te kijken en ons te bezinnen op alles wat 2012 ons heeft gebracht.

We kijken ook vooruit naar het nieuwe jaar dat komt. Dat doen we in het vertrouwen dat de God die ons in de afgelopen twaalf maanden vergezelde, met ons meegaat 2013 tegemoet.

JONGERENGESPREKSGROEP / CATECHESE

Tijdens het zwangerschapsverlof van ds. Berit Bootsma, zal ik de jongerengespreeksgroep verzorgen. Op zondag 13 januari 2013, 27 januari, 10 februari, 24 februari willen aansluitend aan de kerkdienst (rond 11.15 uur) bij elkaar komen om in gesprek te gaan over een thema dat verband heeft met ons leven en ons geloof. Aan de hand daarvan bereiden we samen een kerkdienst voor waarin het betreffende thema centraal staat. Daarbij zullen we ook samen zoeken naar liederen en songteksten die passen bij de dienst. Onze bijeenkomsten op de bovengenoemde zondagen duren een uurtje. Op zondag 17 maart 2013 zal de themadienst worden gehouden. Beste jongeren, jullie zijn van harte welkom!

START NIEUWE ALPHACURSUS

De *Alphacursus* biedt de mogelijkheid om het 'A-B-C van het christelijk geloof' te leren kennen. Ben je nieuwsgierig naar het bestaan van God? Ben je geïnteresseerd in Jezus Christus en zijn woorden en da-

den? Of ga je al jaren naar de kerk en ben je nieuwsgierig naar de wortels van het christelijke geloof? Doe dan mee met de *Alphacursus*. De cursus start op vrijdag 11 januari 2013. De avond begint om 18 u met een maaltijd. Om 19.30 u wordt het thema ingeleid, waarna we in groepjes met elkaar in gesprek gaan. Rond 21.15 u wordt de bijeenkomst afgesloten. Voor meer informatie en opgave kunt u contact opnemen met ondergetekende.

ACTIE KERKBALANS 2013

De kerk van Christus leeft van de wind, ze leeft op de adem van de Geest. Toch kan ze niet zonder financiële middelen: het opbouwen en onderhouden van kerk en gemeente kost geld. Begin 2013 wordt daarom de *Actie Kerkbalans* gehouden. Van 13 tot en met 27 januari voert de *Protestantse Kerk in Nederland* haar jaarlijkse financiële actie onder het motto *Wat is de kerk u en jou waard?* Ook onze gemeente doet er aan mee. Ondersteun het werk van de kerk!

TENSLOTTE

Graag wens ik u en jou gezegende kerstdagen toe en alvast een goed en gezegend 2013!

Met een hartelijke groet,
Ruud Stiemer

Krim Kamerkoor

Op dinsdag 11 december treedt het *Krim-Kamerkoor* op in de *Christus Triumfator-kerk*. Het koor, dat uit de Oekraïne komt, brengt Russisch orthodoxe kerkmuziek en Russische en Oekraïense volksmuziek ten gehore. Vorig jaar waren ze ook bij ons te gast. Hun optreden was toen een groot succes. Met de opbrengst van de concerten, die het koor in Nederland geeft, ondersteunt het onder meer een weeshuis in de Oekraïne.

Aanvang 20 u. De toegang is gratis. Na afloop zal er een collecte worden gehouden.

Van de ZWO-commissie

Zoals u weet, wordt er binnen de PGG gewerkt aan de totstandkoming van een aantal nauwere samenwerkingsverbanden, waar de combinatie CTK, Duizichtkerk / Vredeskapel en Kruispunt er één van is. Binnen dit samenwerkingsverband is ook een ZWO-commissie actief. Via hun verslag worden we al enkele maanden op de hoogte gehouden van de zaken waar deze commissie zich mee bezighoudt.

Het verslag van deze maand gaat voor een belangrijk deel over de ervaringen van het predikantenechtbaar Heleen Joziase en Willem Jansen, die door Kerk in Actie zijn uitgezonden naar Kenia waar zij verbonden zijn aan de theologische faculteit van de St. Paul's University in Limuru. Willem als docent islam en religiewetenschappen en Heleen als onderzoekster en docente theologie.

Rode draad in het werk van Willem Jansen is de ontmoeting met moslims. Sommigen van u zullen hem nog kennen van het aandeel dat hij had in de serie gemeenteavonden die in onze kerk werd gehouden in het seizoen 2007 / 2008 waarin andere religies in onze wijk – en vooral de islam – centraal stonden. Op St. Paul's University houdt hij zich bezig met de interreligieuze dialoog, met name tussen christenen en moslims.

Het is belangrijk voor de kerken in Nederland om kennis te nemen van de ontwikkelingen en discussies in landen als Kenia. Met name actuele thema's binnen de theologie zoals hiv / aids en de positie van vrouwen krijgen in St. Paul's volop aandacht. Als onderzoekster en theologieproficiante verdiept Heleen zich verder in deze ontwikkelingen.

(redactie)

MISSIE OP ZIJN KENIAANS

Elke woensdag tussen 9 u en 10.30 u worden de colleges in de *St. Paul's University* stilgelegd en is er een kerkdienst voor studenten en staf. Onlangs stond de kerkdienst in teken van de missie. Een groep studenten was in mei samen met de studentenpastor Samuel Githinji naar een dorpje in Massailand in de buurt van Narok getrokken om te evangeliseren. Van hun vier dagen durende avontuur was een filmje gemaakt, dat werd vertoond in plaats van de preek.

HOOGSPRINGEN

Later vertellen de studenten ons dat de Massai (bekend van de lange mannen, die gehuld in oude doeken en in hun hand een speer, hoog in de lucht springen) hier moeilijk te bekeren zijn, of met andere woorden, ze hebben hun

eigen cultuur en geloof weten te behouden: geloof in Ngai, die de wereld heeft geschapen en leven geeft. Pastor Githinji vertelt. Dat er al een kleine kerk is, maar dat er nauwelijks aanwas is van nieuwe christenen. De gemeente wordt geleid door een jonge man, die net klaar is op zijn middelbare school en geen theologische scholing heeft genoten.

Wilt u hier meer overlezen ga dan naar de weblog van het echtpaar Jansen/Joziase. U kunt dan ook reageren op hun verhaal, wat zij zeer op prijs zullen stellen.
www.kerkinactie.nl/blogjansenjoziase

DOE EEN WONDER MET 15 CENT PER DAG

Iedereen weet dat schoon water van levens belang is. Veel mensen wonen aan vervuilde rivieren. Ook bij de verbouw van voedsel speelt water een grote rol. Het boeren is niet zo eenvoudig. Wordt donateur of geef een eenmalige gift. (Giro 456 *Kerk in Actie* te Utrecht o.v.v. 15 cent actie.

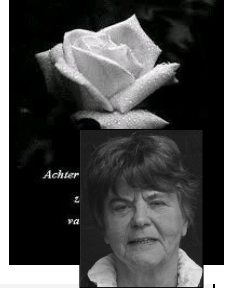
Eric Ebbink, voorzitter
(ericebbink@ziggo.nl)

Hartelijk dank...
voor de bloemen uit de kerk en voor de kaarten
die ik heb ontvangen voor mijn verjaardag.

Arde lijke groet,

Annie Visserman

COLLECTE-OPBRENGSTEN

oktober 2012 - totaal € 1.667,49

Kerk	€ 305,35	Kerk in Actie	€ 226,68
Kerk en Israël	€ 100,08	Project Zandvliet	
Wijkkas	€ 183,76	(school Sierra Leone)	€ 439,82
Diaconie	€ 202,40	Hervormingsdag	€ 101,65
voor Migranten Kerken	€ 107,75		

Zomaar een wijsheid ...

Met het roeren in andermans pan bereik je gewoonlijk dat je je eigen eten laten aanbranden.

Gooi wat in mijn schoentje

Het is december en de afgelopen weken ben ik alweer wat vergelijkingen tegengekomen over God en Sinterklaas. Tijdens een borrel in de kroeg raak ik er met mijn goede vriend Rob, die graag provoceert, over in gesprek. Rob is vandaag op dreef en heeft blijkbaar veel inspiratie. Tegen de tijd dat de bitterballen arriveren heeft hij een vergelijking bedacht: "Mag je aan God dingen vragen voor jezelf of de mensen om je heen, zoals je bij Sinterklaas een verlanglijstje indient?" Ik probeer mezelf te behoeden voor één van Rob's betogen en zeg een beetje voorzichtig dat je je af moet vragen of je God zo'n rol moet toedichten.

PAP, IK HEB DE AUTO NODIG

"Hoezo?!" roept mijn vriend uit, terwijl hij een gloeiend hete bitterbal binnen probeert te houden. "Ik bedoel, God wil toch een Vader voor je zijn? Dan is het toch niet meer dan normaal dat je aangeeft wat je nodig hebt? Vroeger deed ik dat bij mijn vader toch ook gewoon: Pap, ik heb de auto nodig. Pap, ik heb geld nodig voor boodschappen, want mijn studiefinanciering is op. Pap, ik heb hulp nodig bij het verhuizen." (Rob is niet zo van de vragen, meer van de gebiedende toon) "Natuurlijk zei mijn pa soms: "Ik ben Sinterklaas niet!" maar vaak kreeg ik een positief antwoord," gaat Rob in één adem verder, "ook al had ik ook gewoon met de bus kunnen gaan, of wat zuiniger aan kunnen doen."

REGEL HET LEKKER ZELF

Blijkbaar ziet Rob aan mijn opgetrokken wenkbrauwen en de bitterbal die tussen mijn duim en wijsvinger voor mijn mond blijft zweven dat ik niet helemaal weet waar hij naar toe wil. "Ok, jij bidt toch?" zegt hij meer concluderend dan vragend. Stel dat je vraagt of God je na je werk weer veilig thuisbrengt en je helpt gezond te blijven of dat Hij je door een drukke dag op het werk wil loodsen. Dan kan Hij zeggen: "Ik ben Sinterklaas niet, zorg gewoon dat je voorzichtig rijdt, rook en drink niet en maak een goede to-do-lijst zodat je je taken afkrijgt." Oftewel: "Regel het lekker zelf!"

SINTERKLAAS KAPOENTJE

Nog steeds ben ik op zoek naar waar hij naar toe wil met deze vergelijking. Rob vervolgt: "En dan? Mag je dan niks meer vragen aan God en zeggen wat je nodig hebt? Nee, wacht... jij bidt natuurlijk niet alleen maar, je dankt ook. Toch?" Weer vervolgt hij, zonder op een antwoord te wachten: "Bedanken voor je gezondheid en geluk, voor de mensen om je heen en zo. Dingen die in je leven eigenlijk een groot geschenk zijn." Ik knik, maar betwijfel of hij mijn bevestiging ziet. "Dus je bidt (vraagt), ontvangt (soms)

en (be)dankt. Sinterklaas kapoentje, Gooi wat in mijn schoentje, Gooi wat in mijn laarsje, dank u Sinterklaasje! Tadaa!" Hij heft zijn handen op, alsof hij de oplossing voor een wereldprobleem heeft gevonden.

Ik glimlach. God en Sinterklaas. Ach, met een beetje fantasie is het wel aardig bedacht. Maar, laat ieder het vooral voor zichzelf bedenken. Ik ga door met bidden en altijd vertellen wat ik nodig heb, aan mijn vader, aan Onze Vader, en rond 5 december aan Sinterklaas.

Mirjam Goudart

Kloosterweekend

OLV Abdij in Oosterhout – Benedictinessen - 12-14 april 2013

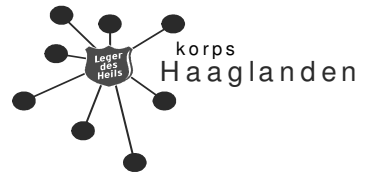
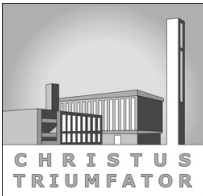

Heb je behoefte aan een weekend rust om jezelf weer op te laden? Heb je zin om een paar dagen in een inspirerende omgeving te zijn? Wil je er even tussenuit? Of ben je gewoon benieuwd naar het leven in een klooster? Geef je dan op voor dit kloosterweekend en leef een weekend mee met de *Zusters Benedictinessen* in de *Onze Lieve Vrouwe Abdij* in Oosterhout.

Je trekt je terug uit de drukte van alledag om na te denken over jezelf, je geestelijk leven en je relatie met God. Wij willen zo veel mogelijk het ritme van de diensten meemaken. Daarnaast is er plek voor een gesprek met één van de zusters, wandelingen en tijd voor eigen gedachten. Een oase van aandacht en rust in een druk bestaan!

Alle jonge professionelen zijn van harte welkom om mee te gaan. Wil je mee? Geef je dan op voor 15 december 2012. Er is maar een beperkt aantal plaatsen beschikbaar.

Voor meer informatie en aanmelden neem contact op met Martineke Evers en Dorine Wiersma (kloosterweekend2013@live.nl). Kosten: € 60,- exclusief reiskosten

Muzikale kerstwandeling

Een muzikale kerstwandeling door Bezuidenhout, in de aanloop naar kerst. Thema is: *ik zoek*. We gaan onder andere op zoek naar personages uit het kerstverhaal. Bij elke ontmoeting staan we even stil en zingen we kerstliederen. Aan het eind is de levende kerststal compleet.

Iedereen is welkom om mee te wandelen en te zingen op zaterdag 22 december om 15.15 uur. We vertrekken bij de *Christus Triumfatorkerk*, hoek Juliana van Stolberglaan en Laan van NOI. Na afloop is er warme chocolademelk. Kinderen mogen een brandveilig lichtje meenemen.

Deze tweede muzikale kerstwandeling is een gezamenlijk initiatief van de *Christus Triumfatorkerk* en het muziekkorps en zangkoor van het *Leger des Heils, korps Haaglanden*. De route is korter dan vorig jaar.

Terug van weggeweest! ...

In het kader van het project *Jong Professionelen en de Christus Triumfatorkerk* is het afgelopen jaar voor het eerst de training *Werk & Balans* georganiseerd. Een training die mensen in de leeftijd van 25 tot 40 jaar wil helpen een goede balans te vinden in het leven van alledag door op zoek te gaan naar inspiraties en kernwaarden en te leren omgaan met stress en tegenslagen. De deelnemers hebben de training als zeer positief ervaren en waren erg enthousiast over dit initiatief. Daarom is er besloten om ook het komend jaar deze training aan te bieden. Een nieuw jaar, nieuwe kansen, maar groten-deels in hetzelfde jasje. Oftewel, een training van vier avonden, ingeleid door een er-varen, enthousiaste spreker, waarna de deelnemers uitgedaagd worden om zelf aan de slag te gaan met het thema van die avond.

Via de website www.werkenbalans.com zal er de komende tijd meer informatie volgen maar als je nu al weet dat je agenda voor komend jaar wel wat planning kan gebruiken, schrijf dan alvast de onderstaande data op:

- dinsdag 9 april 2013; thema: *Wat is je motor? Op zoek naar je inspiratie.*
- dinsdag 23 april 2013; thema: *Waar ga je van kwispelen? Verken je kernwaarden.*
- dinsdag 7 mei 2013; thema: *Teleurgesteld, mislukt, gefaald?? En nu...?*
- dinsdag 21 mei 2013; thema: *Get yourself together. In evenwicht.*

Met hartelijke groeten,
Commissie Werk en balans

Giften

voor *Team Meeleven*:

- via Geesje van der Veen van N.N. € 20,-
- via Jannie Stuuat van N.N. € 10,-
- via Elly Spaans van N.N. € 15,-

Alle gevers hartelijk dank!

Jaarrekening 2011

GEREFORMEERDE KERK 'S-GRAVENHAGE-OOST

De *Algemene Kerkenraad GKO* heeft ingestemd met de jaarrekeningen 2011 van *Kerk* en *Diaconie* en, na rapportage en goedkeuring door de controlecommissie, deze definitief vastgesteld in de vergadering van 25 september 2012. De AK heeft het *College van Kerkrentmeesters* en het *College van Diakenen* gedechargeerd voor het gevoerde financiële beleid over 2011. U wordt in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van de jaarrekeningen 2011. De stukken liggen ter inzage op het kerkelijk bureau, Juliana van Stolberglaan 154, geopend op maandag, woensdag en vrijdag van 9-12 uur. De cijfers van de *Christus Triumfatorkerk* treft u hieronder aan.

Specificatie CTK	werkelijk '10	begroot '11	werkelijk '11
Baten:			
Vaste Vrijwillige Bijdrage	51.094,92	47.000,00	53.424,58
Collecten	2.528,02	2.500,00	2.872,84
Giften	8.165,00	4.000,00	5.945,00
Giften actie kerkbalans	6.650,96	-	3.785,00
Verhuur in exploitatie met PGG	99.198,94	95.000,00	101.436,01
Verhuur overig	7.680,00	7.800,00	5.750,00
Beheervergoeding Carel Reinierszkade	5.814,53	6.000,00	3.363,00
Bijdrage PGG (excl.na verrekening 2008-'10)	5.484,36	8.050,00	4.508,87
Rente	15.480,45	16.350,00	14.824,44
Diaconie inzake ouderenpastoraat	4.477,58	4.200,00	4.647,40
Meeropbrengst na actie Kerkbalans		9.000,00	
Totale baten	195.606,04	199.900,00	200.557,14
Lasten:			
Onderhoud	5.454,08	7.000,00	13.361,10
Reservering (groot) onderhoud	13.000,00	13.000,00	13.000,00
Energie	35.551,70	35.000,00	36.902,21
Verzekeringen, belastingen, telef./internet	5.519,82	4.400,00	5.998,38
Kostersdiensten en schoonmaak	29.371,13	50.000,00	44.811,13
Organisten	2.204,61	2.200,00	1.290,00
Subtotaal kosten gebouw	91.101,34	111.600,00	115.362,82
Predikantslasten	66.578,52	58.100,00	56.804,38
Gastpredikanten	1.040,00	1.000,00	1.669,13
Medewerkers kerkelijk bureau	9.350,22	10.500,00	10.098,85
Kosten alg. kerkverband en overige kosten	14.976,27	13.050,00	16.398,16
Solidariteitsfonds	2.554,75	2.350,00	-
Totale lasten	185.601,10	196.600,00	200.333,34
Exploitatiesaldo CTK	10.004,94	3.300,00	223,81
Corr.huur T-Mobile inz. kerktoren 2008-'10			7.485,04
Saldo baten & lasten CTK	10.004,94	3.300,00	7.261,23-

In bovenstaand overzicht zijn de volgende gezamenlijke lasten en baten met de Hervormde Gemeente begrepen:

Kosters en schoonmaakpersoneel	29.371,13	50.000,00	44.811,13
Organisten	2.204,61	2.200,00	1.290,00
Energiekosten (excl. De Carpentierstraat)	32.306,77	34.500,00	31.993,14
Onderhoudskosten (excl. De Carpentierstr)	5.454,08	7.000,00	13.361,10
Verzekeringen, belastingen + telef./internet	5.893,63	4.400,00	5.998,38
Reservering (groot) onderhoud	13.000,00	13.000,00	13.000,00
	88.230,22	111.100,00	110.453,75
Verhuur	99.198,94	95.000,00	101.436,01
Gezamenlijk exploitatieresultaat 2011	10.968,72	16.100,00-	9.017,74-
Correctie huur T-mobile-kerktoren 2008-2010			14.970,08-
Gezamenlijk exploitatieresultaat (na correctie)	10.968,72	16.100,00-	23.987,82-

Van het exploitatieresultaat komt 50% voor rekening van de PGG.

Daarnaast betaalt de PGG als rentevergoeding over de kapitaalslasten € 12.933,00

Wist u dat ...

'een Farizeeër' ook wel een andere benaming is voor een kop koffie met rum en slagroom?

Over het ontstaan van de naam 'Farizeeër' bestaat de volgende sage:

Een dominee die beroepen werd op het Noordfriese eiland Nordstrand kreeg te maken met een gemeente die liever dronk dan werkte. Dat was de dominee een doorn in het oog en vanaf de kansel verbood hij de gemeenteleden het drinken. De gemeente trok zich van de woorden van de dominee niet veel aan, maar om de man Gods niet voor het hoofd te stoten, zorgden ze ervoor dat hun drankgebruik aan diens oog werd onttrokken. Toen kwam er echter een doopfeest en daar was de dominee uiteraard ook bij aanwezig. En het leek de gemeente niets om de doop te vieren zonder alcohol, dus bedachten de dorpsbewoners een list: er zou voor iedereen koffie worden geschonken, maar met een flinke scheut rum erin. En om te voorkomen dat de warme koffie een alcoholvlucht afgaf, werd de beker afgedekt met een dikke laag slagroom. Alleen de dominee kreeg natuurlijk alcoholvrije koffie.

De dominee kreeg al snel in de gaten dat er iets niet deugde toen de stemming beter werd en een paar mensen duidelijk dronken raakten. Eerst kon hij niets hardmaken, maar toen hij de koffiebekers wat beter inspecteerde, kwam alles uit. De dominee ontstak in woede en brulde zijn gemeenteleden toe: "jullie Farizeeërs!"

Uit Wikipedia

Gespreksgroep Geloven

De *Werk en Balans*-training van het project Jonge Professionelen, heeft een mooie dingen gebracht. Onder meer inspireerde een bezoek aan dominee Ruben van Swieten te Amsterdam ons om de *Gespreksgroep Geloven* te vernieuwen.

Dat is gebeurd. In september zijn we van start gegaan met een flinke en enthousiaste groep. We lezen met elkaar uit de Bijbel, onderzoeken wat er staat, waarom het er staat en verbinden dat met ons dagelijks leven terwijl telkens iemand uit de groep de avond voorbereidt.

We hebben nu de eerste vier avonden rondom het jaarthema *Duurzaamheid* gehad. Daarin lazen en praatten we onder meer over het realisme van *Prediker*, de oudtestamentische voorschriften over omgang met dier en bezit en over het bewaren en bewaken van de aarde als rentmeesters. Na december zullen we verder gaan met vier avonden over het thema *Generaties* en vier avonden over het thema *Buurvolken* en hun geloven. Wie nog wil aansluiten, voele zich vrij. We willen niemand het plezier en de verrijking onthouden die met de deelname (en voorbereiding!) gepaard gaat.

Data:

10 en 31 januari, 21 februari, 14 maart, 4 en 25 april, 16 mei en 6 juni.

Boudewijn de Jonge

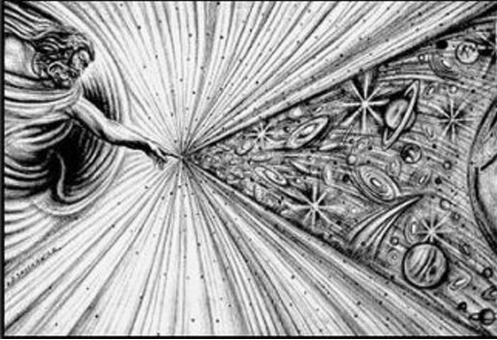
Zomaar een wijsheid

Mensen struikelen niet over bergen, alleen over molshopen.

Confucius

Er is over nagedacht

Hij de mens. Hij zag dat alles heel goed was en innig tevreden rustte Hij op de zevende dag uit van zijn scheppingswerk.

De schepping nam dus slechts zes dagen in beslag; 144 uur en dat was het.

Na de rustdag was week nr. 1 van de wereldgeschiedenis voorbij. Althans, zo redeneert een deel van de christenheid. Deze opvatting van het scheppingsverhaal wordt aangeduid als het *creationisme*. Creationisten gaan uit van het letterlijke verhaal van Gods scheppend handelen en de tijd die er mee gemoeid was. Op grond van verdere Bijbelverhalen neemt men aan dat de schepping zo'n zesduizend jaar geleden plaatsvond. Voor het zetten van vraagtekens is geen enkele reden.

Er zijn ook mensen die een andere zienswijze hebben. Zij zijn er ook van overtuigd dat het heelal veel langer geleden, namelijk 13.700.000.000 jaar geleden, is ontstaan uit de *Big Bang*, de onvoorstelbare explosieve gebeurtenis waarbij alles uit het niets ontstond. Sterrenkundigen leiden die grote klap af uit het feit dat alle sterrenstelsels zich van elkaar verwijderen en dat in de lege ruimte ertussen nog steeds een restje warmte van de grote klap nagloeit. Als je die verwijdering vanaf het begin had kunnen filmen en je zou die film nu versneld afdraaien, dan begint de film met een inktzwart beeld. Dan - uit het niets - ineens een felle flits: de mysterieuze geboorte van het universum.

De planeet Aarde ontstond volgens de wetenschappers 4,5 jaar miljard geleden.

Het eerste eencellige leven (bacteriën) zo'n 3,8 miljard jaar en de mens slechts twee miljoen jaar terug (NB: wij mensen komen nog maar net kijken!) Het leven zou zich al experimenterend hebben ontwikkeld en wel door natuurlijke selectie, waarbij de sterkste, slimste van een soort het won van de zwakkere en minder begaafde broeder. Het toeval speelt bij die ontwikkeling ook een grote rol. Als twee vinkjes uit het zelfde nest op verschillende eilandjes terechtkomen, is de kans groot dat er in de loop der tijd twee heel verschillende soorten vinkjes ontstaan. Aan de wieg van die denkwijze, aangeduid als *de evolutie*, stond Charles Darwin. In zijn boek *The Origin of Species* verklaart hij de oorsprong van de soorten leven. Zijn wetenschappelijke onderzoek voerde hij o.a. uit bij een bezoek aan de Galapagos Eilanden.

Twee zienswijzen over het ontstaan van de dingen en van het leven. Als je die twee denklijnen aan elkaar wilt knopen, moet je wel even het tijdsverschil overbruggen, en dat is dan nog de makkelijkste opgave. De grote vraag blijft echter: heeft God hier de hand in gehad, of is alle ontwikkeling terug te voeren op natuurlijke processen en toeval?

Recentelijk is een derde denkrichting ontstaan, aangeduid als *Intelligent Design*. Wat dat is? Letterlijk vertaald betekent het: *ontwerp waarover goed is nagedacht*.

Dat vereist wat uitleg. Stel dat je, wandelend op de hei, struikelt over een steen die net boven de grond uitsteekt. Als je je dan afvraagt hoe die steen daar is gekomen, neem je aan dat die vermoedelijk altijd al in de grond heeft gezeten. Maar als je op die plek bij toeval een horloge vindt, dan ga je er zonder meer van uit dat het daar niet altijd op de grond heeft gelegen; iemand is het pas verloren. Het maakt dus verschil of het gaat over 'natuurlijke' voorwerpen, zoals stenen, of over functionele dingen, zoals horloges. Zo'n struikelsteen vervult geen duidelijke functie; een horloge daarentegen wel, want het geeft de tijd aan. De kans dat een horloge vanzelf door natuurkrachten ontstaat, is zo goed als nihil. Toch vind je in de natuur veel 'ontwerpen' met een duidelijke functie. Neem bijvoorbeeld het oog, van mensen, vissen, landdieren en insecten. Een ingewikkeld orgaan in vele uitvoeringen, waarmee al die levende wezens naar hun aard kunnen zien. Het lijkt er dus toch verdraaid veel op dat al die soorten ogen door iemand ontworpen zijn, net zoals fietsen en telefoons. Dat idee heet *Intelligent Design* (ID). Want wat je om je heen in de natuur ziet, zijn ontwerpen waarover kennelijk goed is nagedacht. Door wat of wie laat ID overigens in het midden.

Als God de Schepper is van het universum is Hij almachtig. Daarover peinzend, ga ik in gedachten terug naar de jaren '50: de catechisatie bij dr. Van der Meulen (Prins Willemkerk) op Scheveningen. Daar leerde ik: ... *dat zonder de wil van mijn hemelse Vader geen haar van mijn hoofd vallen kan* en ook dat: *de almachtige en alom tegenwoordige kracht Gods (.....) als met zijn hand nog onderhoudt, en alzo regeert, dat (.....) alles niet bij toeval, maar van zijn vaderlijke hand ons toekomt*..... en tenslotte dat:*aangezien alle schepselen zo in zijn hand zijn, dat zij tegen zijn wil zich noch roeren, noch bewegen kunnen*. Zo jong als ik was, had ik al wat moeite met die robuuste zekerheden. Toen maakte ik kennis met de sluipwesp.

Wat hebben de catechismus en sluipwespen met elkaar te maken? Dat zit zo.

Sluipwespen hebben het, voor het leggen van hun eitjes, voorzien op een bepaald soort rupsen. Bij het injecteren van de eitjes wordt er tegelijkertijd een virus in de rups gespoten die het afweersysteem uitschakelt. Daardoor hebben de larven van de wesp vrij spel om de rups van binnenuit op te eten(!) De rups blijft wel in leven, want hij moet doorgaan met eten om zich zelf en zijn 'gasten' te onderhouden. De rups ontwikkelt zich schijnbaar normaal. De wespenlarven blijven enkele weken in de rups zitten en kruipen er dan volgevreten uit, waarna ze zich verpoppen. Dan raakt de rups in een soort trans en spint zelfs een web over de wespencocons, wat extra bescherming biedt. De rups blijft net zo lang in leven tot dat de wespenjonkies uit de cocons komen ...

Valt dat te rijmen met wat ik aanhaalde uit de catechismus? Want je vraagt je toch af: "Wie bedenkt zoiets afschuwelijks?"

Nog een voorbeeld: de oorwurm. Als klein jongetje was ik bang voor oorwurmen, want er werd bijgezegd dat dat beestje inderdaad in je oor kon kruipen. Als het daar bij bleef, dan was de ellende nog te overzien, maar dat enge insect had zich het gezegde eigen gemaakt: *het ene oor in, het andere oor uit*; hij zou dwars door je hoofd heen een tunneltje maken! Achteraf bleken dat bakerpraatjes, maar het duurt even voor je daar achter bent. Op de foto ziet u een oorwurm. Geen gewone overigens, want deze is te grazen genomen door een schimmel. Als deze schimmel rijpe sporen heeft, zal de oorwurm openbarsten. Vlak voor dat gebeurt, beïnvloedt de schimmel de hersentjes van de oorwurm, zodat die zich onweerstaanbaar tot de top van een plant aangetrokken voelt. Hij rept zich hogerop, waar de schimmelsporen lekker kunnen uitwaaien. De gehersenspoelde oorwurm neemt bovendien een paringshouding aan en zo verleidt en besmet hij andere oorwurmen...
Wie verzint je zoiets?

We blijven nog even bij de 'oorworm', want die aanduiding heeft tegenwoordig nog een andere betekenis, namelijk een deuntje dat in je hoofd blijft zitten. Je raakt het maar niet kwijt en je fluit of neuriet het de hele dag. Zoiets overkwam mij na het lezen van een column in *TROUW* van Koos Dijksterhuis over die beschimmelde oorworm. Het bleef maar rondjengelen in mijn hoofd: "Is dit het werk van de Schepper uit Genesis, die alles zo perfect gemaakt heeft? Of is er stiekem een andere ontwerper bezig geweest; een kwade macht met een verziekt brein? Of is dit toch moedertje NATUUR die met vallen en opstaan gewoon haar eigen gang gaat en de uitkomsten van deze bijzondere experimenten met belangstelling gadeslaat?"

Die vervelende vragen zeuren maar door je hoofd en je komt er niet uit

Die vervelende vragen zeuren maar door je hoofd en je komt er niet uit

Gelukkig zijn er ook andere schepsels die alleen al door hun uiterlijk getuigen van een groot gevoel voor humor van de ontwerper. Neem nou de giraf, de papegaaiduiker en het vogelbekdier ...

Als u me dan op de man af vraagt welk idee ik aanhang, dan zeg ik eerlijk: niet ID. Ik ben erg gehecht aan het scheppingsverhaal zoals dat in Genesis 1 verteld wordt. Maar ik sta ook open voor de evolutietheorie die het uitvloeisel is van wetenschappelijk onderzoek. Die twee gedachtewerelden zitten elkaar volgens mij ook niet in de weg. Genesis is geen biologiestudieboek, maar een lofdicht op Gods grote daden, en Darwin's geschrift geen poëtische belijdenis, maar pure logica.

Weet u wat nou het aardige is van deze 'brainstorm', deze stoelendans van ideeën? Er is geen hond (kat, bromelia, kanarie, inktvis of olifant) op deze wereld, in ons zonnestelsel en wellicht in het hele universum die enig besef heeft van deze dingen en zich dergelijke vragen stelt, laat staan in staat is gedachten daarover uit te werken.

Is het niet fantastisch het besef dat wij mensen daarin uniek zijn, omdat wij als enigen de schoonheid van de schepping, het heelal en de natuur kunnen ervaren?

Wat niet wegneemt dat ik weleens wakker lig van drama's als bovenomschreven en dat ik medelijden heb met rupsen en oorwurmen, al zijn het nog zulke engerds

Adriaan Sala

PS:
door een typefoutje stond er in de vorige column dat de linker schroef van de Titanic een diameter had van 71 m. Dat klopt niet; het was 'slechts' 7,5 m.

Zomaar een wijsheid ...

*Geloof niet alles wat je hoort
en zeg niet alles wat je weet;
dat gooit veel ballast overboord
en het bespaart je heel wat leed.*

Even voorstellen ...

Op het preekrooster prijkt de komende maanden onder meer enkele keren de naam van ds. Hans van Laren die enige jaren geleden tijdens de ziekte van ds. Jan van Vliet en in de vacaturetijd volgend op zijn overlijden een regelmatige en graag geziene gast(predikant) in onze gemeente was. (red.)

Graag voldoe ik aan het verzoek van dhr. Hospes, eindredacteur van uw wijkblad, om voor *Samenspel* een stukje te schrijven waarin ik mij aan u voorstel in verband met mijn voorgaan in de eredienst in uw kerk volgende maand. Een opnieuw voorstellen. Wij hebben elkaar namelijk al eerder een beetje leren kennen toen ik u enige jaren geleden meerdere malen van dienst mocht zijn. Ook heb ik bij u op een avond eens iets mogen vertellen over mijn werk als psychotherapeut.

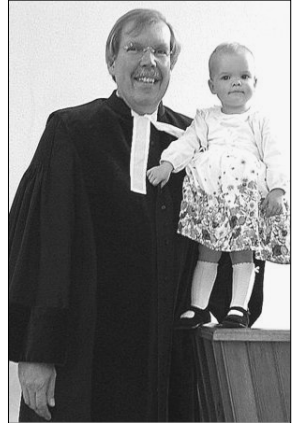
Dat werk doe ik nog steeds, zij het op een andere locatie en voor andere zorgprogramma's. In zo'n psychotherapie probeer ik ook 'achter' het verhaal van de patiënt / cliënt te komen, zoals ik dat als theoloog met de Bijbeltekst tracht te doen. En wat een leerzame lessen zijn er dan te vinden in dat Woord van de God van Israël en in de traditie van zijn Joodse volk.

Die ervaringen deel ik graag in de preek waarvan dhr. Hospes mij schreef zich te herinneren dat ik er wel eens een grapje in verwerkte. Het doet deugd als mensen zich iets aardigs van je zeggen te herinneren. Laatst stopte er elders een passagiersbus voor de zebra, waar ik met vrouw en kind over wilde steken. De chauffeuse riep uit het raampje: "Ga uw gang dominee. U bent toch die dominee van dat schaap?" Zij bleek zich mij van een kerkdienst uit 1986 te herinneren, waarin inderdaad een schaap, een paplam, had gefigureerd. Waar de preek over ging wist ze niet meer. Het beeld was blijkbaar indrukwekkender geweest dan de boodschap...

Ik herinner me van uw gemeente dat sommigen bij de koffie na de dienst vaak reacties gaven naar aanleiding van wat er gezegd en gezongen was. Niet zo zeer reacties waarin de predikant of de preek werd beoordeeld, maar meer reacties waarin men zichzelf beoordeelde. Aangenaam om kennis mee te maken.

Ook in mijn leven is de afgelopen jaren veel beroering geweest die nog niet helemaal is gestild. Maar als u zondagsmorgens nog kindercrèche heeft, hopen wij bij u te komen met onze dochter Hannah van bijna twee jaar, die tegenwoordig als wij haar iets vragen, beleefd accepteert of afwijst met: "ja, graag," of "nee, graag."

Hoe dan ook: graag tot ziens op 16 december 2012 – de derde advent (over wat een groet als die van Maria aan Elisabeth teweeg kan brengen).

Vriendelijke groet,
ds. Henk van Laren

Stip op de horizon...

Druk, actief, bezig, dat zeggen we als gemeente vaak. Dan is het ook goed om zo nu en dan even stil te staan en te bedenken waar we staan en waar we de komende tijd heen willen. Zondag 11 november jl. hebben we dit gedaan. *Stip op de horizon* was het thema van de dienst waarin iedereen op een kaartje kon schrijven wat hij / zij belangrijk vindt voor onze gemeente de komende tijd. Waar we met zijn allen naar toe willen. Wat is onze 'stip op de horizon'?

Een greep uit de ruim 75 'stippen' die genoteerd zijn: 'modern, open en zorgzaam voor elkaar, ook open naar buiten', 'kleine effectieve diaconale/pastorale eenheden', 'vergeving en hereniging onder de mensen', 'met de kerk saamgaan en verder uitbouwen', 'kerk-zijn in een veranderende multiculturele samenleving', 'maatschappelijk betrokken kerk', 'ontmoetingsplaats om christen-zijn te voeden', 'saamhorigheid', 'een creatieve, zich verjongende kerk', 'door de omgeving worden herkend als plek waar het fijn is om te zijn'.

De werkgroep *Beleidsplan* zal de resultaten van de enquête, de inhoud van 'Mijn stip op de horizon. . .' en de elementen die aangereikt zijn in het gesprek van gemeentelieden op vrijdag 16 november jl. verwerken in een kort document met uitspraken over wie we zijn als gemeente en wat we de komende tijd zouden willen. Dit document zal door de kerkenraad gebruikt worden in het gesprek over de vorming van de combinatie Haagse Hout met de wijkgemeenten *Duinzichtkerk/Vredeskapel*, *Kruispuntkerk* en *Christus Triumfatorkerk*.

Martijn van de Kamp
ds. Ruud Stiemer
Bert Dekker

Armoede onder kinderen

Het kan in een stad als Den Haag gebeuren dat een 'symbolische entree' van 50 cent voor een speelmiddag voor kinderen een te hoge drempel is voor kinderen om mee te doen. Wat voor de één een symbool is, is voor de ander een serieus probleem.

Het kan in een stad als Den Haag gebeuren dat een kind midden in een koude wintermaand op balletschoentjes naar school komt. En dat is dan niet om te dansen.

Het kan in een stad als Den Haag gebeuren dat een kerstpakket dankbaar in ontvangst wordt genomen om er een paar dagen lang een heel gezin van te eten te geven.

Armoede onder kinderen – een serieus probleem. De diaconie van de *Protestantse Gemeente te 's-Gravenhage* (PGG) heeft een brochure gepubliceerd over *Armoede onder kinderen in Den Haag*. Tijdens de manifestatie *Delen achter de duinen*, op 16 oktober 2012, werd de brochure gepresenteerd door ds. Ineke Bakker, secretaris van de diaconie. In de handzame brochure is informatie verzameld over de omvang van het

armoedeprobleem onder Haagse kinderen (21% van hen groeit op in gezinnen met een minimuminkomen) en over de verspreiding van het probleem over de Haagse wijken. Daarnaast bieden gesprekken met mensen die zich, onder andere in opdracht van de diaconie, professioneel bezighouden met armoede onder kinderen inzicht in de effecten van armoede onder kinderen en in de wijze waarop kinderen daarmee omgaan. Ten slotte formuleert de brochure aanbevelingen aan de Haagse politiek en de Haagse kerken.

Armoede onder kinderen in Den Haag is de tweede signaleringsbrochure van de Haagse diaconie. De reeks heet *Scherpstelling*. *Scherpstelling* no. 1 verscheen in 2011 en was gewijd aan het lot van 'ongedocumenteerden' in Den Haag.

De brochure is gratis te verkrijgen bij de diaconie van de *Protestantse Gemeente 's-Gravenhage*, Parkstraat 32 in Den Haag. Bestellen kan per e-mail: info@steknet.nl of telefonisch: 070 318 16 16. Ook kan de brochure worden gedownload via de website www.diaconiedenhaag.nl.

Uit de kerkenraad

oktober 2012

VOORDRACHT EN BENOEMING LEDEN MODERAMEN

De zittende leden Ruud Stiemer, Berit Bootsma, Wilma Beeftink en Geert Henk Wijnants worden herbenoemd. Paul de Vos treedt terug en Hans v. Kooten neemt zijn plaats in.

HERSTRUCTURERING PGG – COMBINATIE HAAGSE HOUT

Op 1 oktober jl. is er opnieuw een gezamenlijke bijeenkomst met de kerkenraden geweest. Qua opbouw en inhoud heeft men de vergadering als positief ervaren. Het doel van de bijeenkomst is om, naast een verdere kennismaking van de wijkgemeenten die op bepaalde terreinen gaan samenwerken, te komen tot één wijkgemeente met een gezamenlijk beleidsplan en een gemeenschappelijke visie.

Per 1 januari a.s. moeten we een combinatie gaan vormen met drie wijkgemeenten. Er liggen nu twee brieven in concept voor. Uiterlijk 31 oktober a.s. moeten de gezamenlijke reacties vanuit de combinaties op de voorstellen bij de AK-PGG liggen.

1. Brief aan PGG inzake kerksluiting

De kerkenraad kan zich vinden in de inhoud van deze brief. In de plannen van de AK-PGG zou *Kruispunt* aanvankelijk per 1 juni 2013 moeten sluiten, maar daarvoor is nu uitstel verleend tot 1 juni 2014. Inmiddels is men bij *Kruispunt* tot de conclusie gekomen dat er geen haalbare alternatieven zijn, waardoor uiteindelijk schoorvoetend en met pijn in het hart wordt ingestemd met het besluit van de AK-PGG. De AK-PGG is naderhand tot het inzicht gekomen dat met het sluiten van *Kruispunt* niet kan worden volstaan, met als gevolg dat ook de *Vredeskapel* zou moeten sluiten.

2. Voorstel *Stuurgroep Formatie Combinatie Haagse Hout*

Voorgesteld wordt bij de AK-PGG het verzoek neer te leggen om over te gaan tot het uitbrengen van een tijdelijk beroep op ds. Roel de Meij Mecima. Omdat de meningen over verschillende opties, zowel budgettair als om redenen van andere aard, binnen de kerkenraad verschillen, wordt besloten eerst duidelijkheid te verkrijgen hierover.

Op 1 december a.s. vindt de volgende bijeenkomst met de gezamenlijke kerkenraden plaats. Het is de bedoeling dat dan een conceptregeling ter bespreking voorligt hoe men denkt in de combinatie te gaan samenwerken. Besloten wordt om de ge-

meente na de kerkdienst van 11 november a.s. kort en compact te informeren. Reacties en gevoelens vanuit de gemeente kunnen dan worden meegenomen naar de bijeenkomst van 1 december a.s.

Frits Beeftink is bereid gevonden om de CTK de komende twee vergaderingen te vertegenwoordigen. Hij is weliswaar geen PGG-lid maar vooralsnog is er niemand anders voor deze taak beschikbaar.

SPELREGELS UITGAVEN WIJKGEMEENTE CTK

Er ligt een voorstel om onderscheid te maken tussen degene die bepaalt of er uitbetaald mag worden en degene die de uitbetaling feitelijk doet. De kerkenraad kan zich vinden in deze spelregels.

Een en ander is afgestemd met Aad Tulling als administrateur van de wijkkas. Frits Beeftink gaat samen met Aad Tulling bezien op welke wijze de nieuwe procedure het beste bekend kan worden gemaakt en aan welke personen. Met een aantal budgethouders zal worden afgestemd of er bij hen een juist beeld is over het budget.

COMMISSIE PASTORAAT

Ouderlingen en een vertegenwoordiging van *Team Meeleven* komen eenmaal per jaar bijeen als *Commissie Pastoraat*. Met betrekking tot het pastoraal bezoekwerk vraagt men zich af of de doelstelling van eenmaal per vier jaar een pastoraal contact niet beter kan worden verlegd naar contact waar meer kwaliteit als maatstaf wordt gehanteerd.

MEDEDELINGEN

- Moderamen:

1. In de erediensten wordt gebruik gemaakt van de nieuwe Bijbelvertaling. De tekst van de lezingen correspondeert niet meer met de Bijbels in de kerkenbanken. Bij de ingang van de kerkzaal liggen vijf Bijbels in de nieuwe vertaling. Besloten wordt nog eens vijf exemplaren aan te schaffen, maar met een groter lettertype. De aanschaf zal worden gefinancierd uit het verjaardagfonds. Zodra deze extra exemplaren beschikbaar zijn, worden de oude exemplaren uit de kerkenbanken verwijderd en zal daarvoor een bestemming worden gezocht, bijv. mensen die een oud exemplaar als herinnering zouden willen hebben of een goed doel. Er komt hierover een berichtje in *Samenspel*.
2. Samen met leden van de voormalige *Wilhelminakerk* zal worden nagedacht over een goede bestemming van de oude spullen, zoals het avondmaalstel van de *Wilhelminakerk*. Te denken valt bijvoorbeeld aan een kerkelijke gemeente in een ontwikkelingsland.

- Predikanten:

1. Ruud Stiemer maakt melding van een themadienst op 11 november a.s. over de toekomst van de kerk op initiatief van de *Commissie Beleidsplan*. Met als thema *De stip aan de horizon* zal met de gemeente worden nagedacht over waar wij met het schip der kerk naartoe varen en wat de koers bepaalt.
2. Op 26 oktober a.s. gaat het zwangerschaps- en bevallingsverlof van ds. Berit Bootsma in. Afhankelijk van de uiteindelijke datum van de geboorte, zal zij medio dan wel eind februari haar werkzaamheden hervatten.

- AK-GKO:

1. In september heeft de eerste vergadering van het nieuwe seizoen plaatsgevonden. Gezamenlijk wordt nagedacht over de vraag hoe men de toekomst van de GKO ziet.
2. De afdeling open kerk, die de *Pax Christikerk* naast de basiskerk kent, is met een notitie gekomen over wat men daar 'bevestigingsdoop' noemt. Het gaat om mensen

die als kind gedoopt zijn maar op latere leeftijd de behoefte voelen de doop door onderdompeling te ondergaan. De *Pax Christikerk* probeert met een eigen invalshoek tegemoet te komen aan dit verlangen met een vorm waarbij men wel ondergedompeld maar niet opnieuw gedoopt wordt, maar lijkt daarmee toch te balanceren op de rand van wat volgens de kerkorde en vanuit de traditie van de kerk zou kunnen. In de novembervergadering zal de discussie hierover worden voortgezet in het bijzijn van de voorzitter van de open kerk.

3. De *Vrije Evangelische Gemeente* gaat haar kerkgebouw aan de Zoutkeetsingel afstoten. Deze gemeente wil dan onderdak zoeken bij de *Noorderkerk* waarmee sinds jaren al een collegiale verbintenis is. Wel wil zij de eigen structuur als VEG behouden. De besprekingen hierover zijn in volle gang.

Wilma Beeftink

Zomaar een wijsheid ...

Je moet eerst leren lopen, voordat je kunt rennen.

REIDANS ...

Een rubriek waarin de lezers van Samenspel de gelegenheid krijgen hun verhaal te laten rondzingen in de gemeente. Een beetje te vergelijken met de wave: de één steekt de ander aan, tot we de hele gemeente rond zijn.

Deze keer: Hannelies Kalkman en Jolanda Karssen

Al weer enige tijd hebben wij een plekje gevonden op de achterste rij in de kerk. Hoogste tijd dan ook om ons maar eens netjes aan jullie voor te gaan stellen. Wij zijn Hannelies Kalkman, geboren in 's Gravenzande, 26 jaar geleden en Jolanda Karssen, geboren in Nunspeet, 33 jaar geleden. Beiden zijn opgevoed binnen de christelijke kerk, Hannelies binnen de gereformeerde gemeente en Jolanda binnen de hervormde kerk en ook altijd actief geweest in de kerk. We gingen naar clubs, hebben leiding gegeven aan zondagschool, club en jeugdvereniging. Vijf jaar geleden hebben wij elkaar leren kennen toen we op vakantie waren op het Griekse eiland Kos. Al snel na die vakantie zijn we in Haarlem gaan samenwonen. Na een jaar in Haarlem zijn we verhuisd naar een leuke bovenwoning in de Vruchtenbuurt in Den Haag en daar wonen we nu alweer vier jaar met heel veel plezier.

We delen samen de passie voor koken en ongeveer drie jaar geleden zijn we verjaardagstaarten gaan bakken voor neefjes en nichtjes. Deze hobby begint een steeds groter deel van ons leven in te nemen. Inmiddels bakken we niet alleen voor familie een lekker taartje maar hebben we zelfs onze creativiteit al eens los gelaten op een bruiloftstaart.

Afgelopen zomer zijn we ons gaan verdiepen in het inmaken en wekken van groenten en fruit. En inmiddels hebben we al heel wat potjes met ingemaakte groenten en fruit op de planken van de voorraadkast staan, erg leuk om te doen en het sluit goed aan bij het kerkelijk jaarthema, *duurzaamheid*, dachten wij zo.

Vanaf het moment dat wij in Den Haag zijn komen wonen, zijn wij op zoek gegaan naar een kerk waar wij ons thuis konden voelen. De eerste twee jaar gingen wij naar de *Bethlehemkerk* bij ons in de buurt. De kerkdiensten spraken ons aan en we hebben gekeken of we daar ook actief konden deelnemen aan het gemeenteleven. Dit bleek een moeilijk punt vanuit de kerk te zijn. Daarom zijn wij toen gaan 'kerkshoppen'. Via een vriendin kwamen wij in de *Grote Kerk* in Leiden terecht, maar daar begon het toch ook te kriebelen en sloten de kerkdiensten niet aan bij ons gevoelsleven. Nadat we verschillende kerken in Den Haag hadden aangeschreven met de vraag of wij welkom waren en of zij de Bijbel als basis van het geloofsleven hanteerden, zijn we na een gesprek met een predikant verwezen naar de CTK.

In mei zijn we dan voor het eerst naar de CTK geweest en al tijdens de dienst hebben wij elkaar aangekeken en voelden wij dat wij ons plekje gevonden hadden. Het is heerlijk om te voelen dat de Bijbel de basis is van alles wat er in de CTK gebeurt en daarnaast voelt het voor ons heel fijn om elke zondag begroet te worden door verschillende gemeenteleden. De individuele gesprekken die na de diensten en bij *Wining & Dining* zijn gevoerd, maken het gevoel van thuiskomen alleen maar sterker. Wij hebben ons plekje gevonden!

Die zijn voorbijgegaan ...

In stilte bidden en gedenken wij
al die mensen die zijn voorbijgegaan,
die het donkere water van de doodsrivier moesten bevaren,
die, soms bereid, maar angstig vaker,
aarzelend zijn scheepgegaan voor de nacht,
die niet wordt afgelost door morgenlicht of dageraad.

In stilte bidden en gedenken wij
al die mensen die zijn voorbijgegaan,
die hun namen aan ons in bewaring gaven,
opdat zij niet ten onder zouden gaan in het grote vergeten.
Die hun daden aan ons achterlieten,
in de hoop dat daaruit een nieuwe toekomst zou ontstaan.

In stilte bidden en gedenken wij
al die mensen die zijn voorbijgegaan,
die bewoners zijn geworden van het land van Gods belofte,
omkleed nu met zijn geheim,
die hun leven hebben uitgezaaid
op de akker van geloof, hoop en liefde
en ons zijn vooruitgegaan ...

Alfred C. Bronswijk
(ingezonden: Nel Reedijk)

Zomaar een wijsheid ...

Liefdadigheid heeft nooit geleid tot armoede, stelen nooit tot rijkdom
en welvaart nooit tot wijsheid.

Bijbelleesrooster

De één leest iedere dag uit de Bijbel, de ander zo af en toe eens een stukje. Of je nu vaak of zo nu en dan eens een Bijbelgedeelte leest, je stelt je wel eens de vraag: 'Wat zal ik vandaag eens lezen?' Het 'Bijbelleesrooster' van het Nederlands Bijbelgenootschap kan u helpen om een keuze te maken.

RS

december 2012

1	Openbaring 3:1-6	Schone schijn
2	Openbaring 3:7-13	Weinig invloed, grote kracht
3	Openbaring 3:14-22	Lauwheid
4	2 Tessalonicenzen 3:1-5	Bid ...
5	2 Tessalonicenzen 3:6-18	... en werk
6	Zacharia 9:1-8	Verdediging
7	Zacharia 9:9-17	Doel: vrede
8	Zacharia 10:1-5	De goede herder komt
9	Zacharia 10:6-12	Het komt goed
10	Zacharia 11:1-14	Vriendelijkheid en Eenheid gebroken
11	Zacharia 11:15-17	Herderlijk vermaan
12	Psalm 126	Een droom wordt werkelijkheid
13	Zacharia 12:1-8	Kracht van God
14	Zacharia 12:9-13:1	Wasgelegenheid
15	Zacharia 13:2-6	Einde van de valse profetie
16	Zacharia 13:7-9	Loutering
17	Zacharia 14:1-11	Toekomst voor Jeruzalem
18	Zacharia 14:12-21	Aan de HEER gewijd
19	Lucas 1:1-25	Priesterzegen
20	Lucas 1:26-38	In gezegende omstandigheden
21	Lucas 1:39-56	Magnificat
22	Lucas 1:57-66	Johannes is zijn naam
23	Lucas 1:67-80	1e woorden Zacharias na 9 maanden
24	Lucas 2:1-14	Bijzonder gewoon
25	<i>Eerste Kerstdag:</i> Lucas 2:15-21	Kraambezoek
26	<i>Tweede Kerstdag:</i> Johannes 1:12:2	Licht
27	1 Johannes 2:3-11	Oud en nieuw
28	1 Johannes 2:12-17	Tijdelijk of blijvend
29	Lucas 2:22-35	Teken van vrede - voor wie het ziet
30	Lucas 2:36-40	Profetes in actie
31	Lucas 2:41-52	Thuis

Wist u dat...

er in het verhaal over de zondeval in de Bijbel (Genesis 3) helemaal niet over een appel wordt gesproken?

Op glas in lood, schilderijen en andere afbeeldingen die het tafereel rondom de verboden vrucht uit de Bijbel voorstellen, wordt er bijna altijd een appel afgebeeld. Er wordt in de Bijbel echter alleen gesproken over dat Adam en Eva een vrucht eten in het Paradijs. Er staat nergens welke vrucht dit is. In de Bijbel wordt gesproken over 'de vruchten van de boom van de kennis van goed en kwaad'. De appel wordt pas sinds de 17^e eeuw gebruikt om het verhaal meer tot de verbeelding te laten spreken.

De appel speelt in meer verhalen een bedenkelijke rol. Zo gebruikte de Griekse godin van de ruzie, Eris, bijvoorbeeld een appel om ruzie te zaaien tussen de godinnen Hera,

Pallas Athena en Aphrodite. Ze had op de appel geschreven: "Voor de schoonste" en hem vervolgens naar hen toegegooid. Van deze ruzie is ook het woord 'twistappel' afgeleid. Een term die overigens in Nederland ook wel toegeschreven wordt aan de wandschildering van Karel Appel die in 1960 in het Amsterdamse stadhuis een grote rel veroorzaakte.

Dit fresco is een onderdeel van Michelangelo's decoratie van het plafond van de Sixtijnse Kapel (Vaticaan).

Puzzel

Oplossing vorige puzzel:

Horizontaal: 1 bezemwagen 5 etalagepop 8 na 9 wiggen 10 S.A.(Sicherheits-
abteilung/Société Anonime) 11 graast 12 limo 13 neon 14 clan 15 emir 16 slijmers 17
trucs 18 parket 20 E.U. (Europese Unie) 21 nieuwsblad

Verticaal: 1 boegsprietlopen 2 zaakwaarnemer 3 gepensioneerd 4 Napoleontisch 6
angstschreeuw 7 (Lady) Gaga 19 keur.

Dat was klein, maar fijn, zullen we maar zeggen. De onderstaande is heel andere koek
(ik ben qua grootte een beetje uit m'n slof geschoten) Veel plezier en succes!

Adriaan Sala

								1			
	2			3	4	5				6	
				7							
	8		9								
			10								
	11	12						13	14		
	15				16	17	18				
	19										
						20					
21				22	23				24	25	
			26			27		28			
					29						
	30	31		32							
	33						34		35		
				36					37		
	38										

Horizontaal

- 2 ondergrondse opvang peuters? (11)
- 7 Bambi is groter gegroeid (3)
- 8 je kunt de rits negeren, als je je maar laat inschrijven (11)
- 10 Hora ... (3)
- 11 op en ... (3)
- 13 ... en thuis (3)
- 15 voorganger en concurrent van Witte Reus (3)
- 16 Groeten uit ... van J/ Marijnessen (3)
- 19 in die streek lag de Hof van Eden (11)
- 20 poste restante is niet erg effectief voor de betrekkingen met de buitenwereld (2)
- 21 om lagere trekdieren in toom te houden (6)
- 24 plaatsvervanger van Izak op de berg Moria (3)
- 26 trouwt bij voorkeur met een extreem grote man (6)
- 29 een koek om in te varen (4)
- 30 ik noem 'r één, maar er zijn 'r meer (2)
- 32 elke junior wordt dat te zijner tijd (2)
- 33 daarmee eindigt de finale (11)
- 36 ik houd 't kort, mijnheer de rechter (2)
- 37 bros metaal voelt zich aangetrokken tot mannen en vrouwen; dat is niet zo bijzonder (2)
- 38 er zitten kroegen in, vandaar die bochten in de route? (11)

Verticaal:

- 1 hoe Nivea u hogerop brengt (6)
- 2 blozende opoetjes op 25 dec.? (13)
- 3 dat meisje is m'n oogappel (4)
- 4 plaaggeest met enge ziekte in z'n bovenkamer (7)
- 5 sommigen dragen er meerdere, maar ik vind dat waardeloos (3)
- 6 de mus verstuurt een berichtje via modern mobieltje (5)
- 9 de groepsfoto lijkt in scene gezet (9)
- 12 de kat van ... Willem is op reis geweest (3)
- 14 altijd, maar met een 'n' betekent het 'nooit' (5)
- 17 om in gaar te koken (3)
- 18 ik loop maar wat in het duin (6)
- 22 op deftige manier een slag om de arm houden t.a.v. vergissingen (2)
- 23 God zegene de greep! (7)
- 25 grafiek van het goede en geneigd tot alle kwaad (7)
- 27 zie aldaar op zaterdag (2)
- 28 akelig virus waartegen zelfs Norit weinig uitricht (4)
- 31 houd je koppie erbij en wees op je quivive (5)
- 32 't nest verleent het bloed weer alle ruimte om door te stromen (5)
- 34 beker van Aäron? (4)
- 35 "collega komt zo" (4)